



Kvinnors rätt till trygghet

Fem konkreta insatser för kvinnofrid som kommer att ligga till grund för våra löften i valmanifestet

Inledning

Ett av svensk jämställdhetspolitiska viktigaste mål är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Mäns våld mot kvinnor är den yttersta formen av den könsmaktsordning som präglar relationen mellan kvinnor och män. Rätten till trygghet måste råda i hemmet, i offentliga miljöer och på nätet.

Socialdemokratin drivs av övertygelsen om alla människors lika värde och varje människas okränkbarhet. Vår inställning är absolut – kvinnors rätt till trygghet, liv och hälsa är ovillkorlig.

Samhället ska reagera tydligt mot brott och regelöverträdelser. Alla människor har rätt att känna sig trygga i vardagen. Trygghet mot brott innebär att inte behöva känna rädsla för att utsättas för övergrepp, att samhället reagerar snabbt och tydligt när brott inträffar och ger stöd och upprättelse till brottsoffer. Samhället måste skapa förutsättningar för att minska de fysiska, psykiska och ekonomiska skador som uppkommer av brott.

Sverige har i många år varit ett föregångsland när det gäller att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Grunden för detta arbete ligger i att påverka mäns attityder och en fortsatt strävan mot ökad jämställdhet. Detta kräver insatser på många olika plan. Rättsväsendet har en central roll för att öka skyddet för kvinnor och barn. Men vi måste också arbeta förebyggande. Ett exempel är att motverka unga flickors utsatthet i utomhusmiljöer, men också i skolan och på nätet.

Vi vill också stärka de ideella föreningar och organisationer som arbetar med att stödja och hjälpa brottsutsatta, till exempel brottsofferjourer, kvinnojourer och tjejjourer samt förbättra de rättsvårdande myndigheternas arbete när det gäller stöd till brottsoffer.

Problemen är komplexa och arbetet för att stärka kvinnors trygghet måste ske på många områden. Här presenterar socialdemokraterna fem konkreta förslag:



Skärp synen på sexualbrott

Sexuella övergrepp mot flickor och kvinnor är ett av våra största samhällsproblem. Varje år anmäls omkring 6 000 våldtäkter, men bara några hundra döms. Trots att sexualbrottslagen har förstärkts sedan den 1 juli 2013, och våldtäktsbegreppet utvidgats ytterligare, uppfattar vi att många är kritiska mot dagens lagstiftning. Människor måste ha förtroende för den gällande lagstiftningen. Vi har tidigare krävt att det införs en särskilt sträng straffskala om synnerligen grov våldtäkt. Straffet skulle kunna vara 6–10 års fängelse. Sverige ska ha en sexualbrottslagstiftning i samklang med dagens värderingar.

Därför vill Socialdemokraterna att:

- En parlamentarisk kommitté tillsätts snarast för att granska varför det är så få våldtäktsanmälningar som leder till åtal och fällande dom. Kommittén ska utifrån granskningen ge förslag på åtgärder som kan stärka brottsoffrets ställning i processen, och som kan förbättra polis- och åklagarväsendets arbete med dessa brott. Granskningen ska omfatta hela rättsprocessen från anmälan fram till dom.
- Denna kommitté också får i uppdrag att se över lagstiftningen när det gäller våldtäkt. Översynen bör göras förutsättningslöst och omfatta olika alternativ. Man bör då också se över frågan om s k samtyckeslagstiftning, och göra en bred analys av erfarenheterna i de länder som har sådan lagstiftning.

Motverka våld i nära relationer

På tio år har antalet anmälda fall av grov kvinnofridskränkning ökat. Och när det gäller misshandel mot kvinnor inomhus av bekant gärningsperson, har andelen personupplärade brott minskat med en procentenhet varje år under perioden, från 23 procent år 2008 till 19 procent år 2012. Samhällets förmåga att förebygga, förhindra och utreda dessa brott måste bli bättre. Det behövs fortsatta åtgärder för att minska våldet i nära relationer.

Därför vill Socialdemokraterna att:

- Myndigheterna samverkar bättre samverkan för att förbättra processerna för utsatta kvinnor.
- Målsägandebiträden släpps in tidigare i processen för att stärka kvinnor i anmälningsprocessen och ytterligare förbättra tryggheten.



Minska barns utsatthet

Många barn utsätts för grova övergrepp som skadar dem för resten av livet. Det kan dröja långt in i vuxen ålder innan man orkar, vågar eller får möjlighet att bearbeta händelserna och vill anmäla dem. Har man varit utsatt för den här typen av övergrepp är det viktigt att det finns en möjlighet att få upprättelse, även om det gått lång tid.

Därför vill Socialdemokraterna att:

- Det utreds om preskriptionstiden för sexualbrott och andra allvarliga övergrepp mot barn kan tas bort.
- Det utreds om det ska vara kriminaliserat att utsätta barn för att bevittna våld av och mot närstående. Med en sådan ordning får barnet status som brottsoffer vilket bidrar till att synliggöra barnen och deras behov av hjälp och stöd.

Öka stödet till brottsoffer

De ideella föreningar och organisationer som arbetar med att stödja och hjälpa brottsutsatta, till exempel brottsofferjourer, kvinnojourer och tjejjourer, gör ett ovärderligt arbete. Allt fler söker stöd hos brottsofferjourerna. För att kunna arbeta vidare med denna viktiga stödjande verksamhet är jourerna i starkt behov av utökade resurser. Inte minst gäller det i arbetet med våld i nära relationer. Många kvinnojourer lever med små medel och stora behov. Det är viktigt att det stöd som kvinnojourerna ger underlättas och uppmuntras.

Det är också viktigt att stärka kompetensen hos akutsjukhusen för sexualbrottsutsatta. Närstående till våldsoffer behöver stöd, men få kommuner kan idag tillgodose detta.

Därför vill Socialdemokraterna att:

- Brottssofferjourerna tilldelas mer resurser.
- De rättsvårdande myndigheternas arbete förbättras när det gäller stöd till brottsoffer. Bemötandefrågorna utgör en viktig del i brottsoffrets bearbetning av brottet och förtroendet för rättsväsendet.
- Ökat initiativ tas för att alla akutsjukhus ska ha särskild kompetens i att ta emot kvinnor och män som utsätts för sexuella övergrepp.
- Kommunernas och frivilligorganisationers stöd till närstående utvecklas och stöds.
- Kvaliteten på rättsintygen förstärks.



Bekämpa sexuell exploatering – stärk EU:s arbete

EU spelar en allt större roll som pådrivare av det nationella lagstiftningsarbetet och för opinionsbildningen. Den gränsöverskridande brottsligheten är ett gemensamt problem för EU:s medlemmar, och kräver ett utbyggt samarbete.

Varje köp av någons kropp bygger på en exploatering och ett utnyttjande av dennes utsatthet. Mer än en miljon kvinnor och barn varje år säljs som sexslavar till Europa. Sverige måste vara en stark kraft för att driva på det internationella arbetet mot människohandel och sexuell exploatering.

Det är inte acceptabelt att kvinnor och män, ofta i fattigare länder, ska kunna utnyttjas av svenska sexköpare utan att det ska vara olagligt. Vi vill därför ta bort kravet på dubbel straffbarhet när det gäller sexköp. Det skulle innebära att svenskar som åker utomlands för att köpa sex i länder där detta inte är kriminaliserat, begår en kriminell handling och kan lagföras i Sverige.

Vi socialdemokrater har arbetat aktivt mot sexköp i många år, både i Sverige och internationellt. Vi menar att det inte räcker att sexköpslagen skärps i Sverige. Vi vill göra om koppleribrottet till ett människohandelsbrott. På så vis ökar vi skyddet för den som utsätts för ett sådant brott.

Barnsexturismen är omfattande men det behövs mer kunskap om bland annat dess omfattning, vilka förövarna är, destinationsorter och hur ny teknologi påverkar exploateringen. Här kan Sverige ta initiativ. Europol skulle kunna få en tydlig roll i detta arbete.

Alla dessa frågor kräver nationellt agerande men också ett bättre internationellt samarbete, inte minst i EU.

Därför vill Socialdemokraterna att:

- Kravet på dubbel straffbarhet tas bort när det gäller sexköp.
- Regeringen driver frågan om sexköpslagen i EU.
- Koppleribrottet görs om till människohandel.
- Att Sverige tar initiativ både nationellt och i EU för att kartlägga och bekämpa barnsexturism.



Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET